

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. B. 2017-11-09 SKUNDO**

2018 m. lapkričio 16 d. Nr. S-201 (7-254/2017)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Andriaus Veniaus
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių mokėtojo atstovui
mokesčių administratoriaus atstovui

Ramutei Matkevičienei
Z. J.
D. B.

2018 m. rugsėjo 18 d. posėdyje išnagrinėjusi J. B. (toliau – Pareiškėjas) 2017-11-09 skundo dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas, centrinis mokesčių administratorius) 2017-10-18 sprendimo Nr. 1A-252 atnaujinimo klausimą ir Pareiškėjo skundą dėl Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr. 1A-252, n u s t a t ė:

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2018-01-16 protokoliniu sprendimu Nr. PP-20-(7-254/2017) sustabdė Pareiškėjo 2017-11-09 skundo dėl Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr. 1A-252 nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. 1A-227-495/2017 (Nr. 1-221-166/2016), nes, Komisijos nuomone, baudžiamojoje byloje nustatinėtinos aplinkybės gali turėti įtakos J. B. mokestinei prievolei ir jos dydžiui. Komisija gavo Lietuvos apeliacinio teismo 2018-05-23 nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. 1A-190-487/2018, kuriuo Pareiškėjas pagal BK 199² str. 1 dalį yra išteisintas, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių. Lietuvos Generalinė prokuratūra 2018-08-14 raštu Nr. 17.2-4312 informavo Komisiją, kad nuosprendis baudžiamojoje byloje kasacine tvarka nebus skundžiamas. Atsižvelgiant į tai, jog šiuo metu yra išnykę Pareiškėjo skundo nagrinėjimo sustabdymo pagrindai, Komisija Pareiškėjo skundo nagrinėjimą atnaujina ir Pareiškėjo skundą nagrinėja iš esmės.

Ginčo byloje nustatyta, kad Muitinės departamentas 2017-10-18 sprendimu Nr. 1A-252 patvirtino Kauno teritorinės muitinės (toliau – Kauno TM, vietos mokesčių administratorius) 2017-08-02 sprendimu Nr. 7PM190431 Pareiškėjui apskaičiuotą mokestinę prievolę: 1008 Eur muitą, 11281 Eur akcizą, 2948 Eur pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), 26 Eur maito delspinigius, 2951 Eur akcizo delspinigius, 771 Eur PVM delspinigius. Šiuo Kauno TM sprendimu Pareiškėjas buvo pripažintas skolininku muitinei ir mokestinei prievolei jam apskaičiuota, atsižvelgus į Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 9 d.

nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-221-166/2016 nustatytas faktines aplinkybes. Šiuo teismo nuosprendžiu konstatuota, kad veikdamas kartu su nenustatytais asmenimis, Pareiškėjas 2015 m. kovo 14 d. neteisėtai disponavo ir gabeno cigaretes, kurios nebuvo paženklintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka finansų ministro patvirtinto pavyzdžio specialiaisiais ženklais – banderolėmis ir neturėjo dokumentų, įrodančių importo mokesčių sumokėjimą už į Bendrijos muitų teritoriją įvežamas importo mokesčiais apmokestinamas prekes.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Kauno TM sprendimu, kreipėsi į Muitinės departamentą, esminiu nesutikimo su priimtu sprendimu motyvu nurodydamas teisinio reglamentavimo pasikeitimus (naujai įsigaliojusį Sąjungos muitinės kodeksą), pagal kuriuos, pasak skundo, Pareiškėjas neturėtų būti laikomas skolininku muitinei. Muitinės departamentas Pareiškėjo skundo netenkino, sprendimą grįsdamas nurodytais motyvais.

I. Dėl materialinių teisės normų taikymo. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo jurisprudencijoje yra pažymėjęs, kad administracinių bylų teisenoje taikomas principas *lex retro non agit* (lot. – įstatymas atgal negalioja), grindžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią galioja tik paskelbti įstatymai. Vadovaujantis šiuo teisės principu, teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų galiojimas atgal neleidžiamas. Tai – norminiams teisės aktams keliamas reikalavimas, reiškiantis, kad juose įtvirtintos teisės normos negali būti taikomos juridiniams faktams ir teisinėms pasekmėms, atsiradusioms dar iki šio akto įsigaliojimo (pvz., Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1994 m. kovo 16 d. nutarimas, LVAT 2012-05-18 nutartis adm. byloje Nr. A261-1960/2012, 2016-09-15 nutartis adm. byloje Nr. A-1764-662/2016, 2017-03-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2716-502/2017). Pažymėta, kad vadovaujantis nusistovėjusia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, procesinės taisyklės apskritai laikomos taikytinomis visiems jų įsigaliojimo metu nagrinėjamiems teisiniams ginčams, skirtingai nei materialinės normos, kurios paprastai aiškinamos kaip netaikytinos iki jų įsigaliojimo susidariusioms situacijoms (1993 m. liepos 6 d. sprendimo CT Control (Rotterdam) ir JCT Benelux prieš Komisiją, C121/91 ir C122/91, Rink. p. I-3873, 22 punktas; 1999 m. rugsėjo 7 d. sprendimo De Haan, C61/98, Rink. p. I5003, 13 punktas; 2002 m. lapkričio 14 d. sprendimo Ilumitrónica, C-251/00, Rink. p. I-10433, 29 punktas; 2006 m. vasario 23 d. sprendimo byloje C-201/04 31 punktas). Nurodyta, kad nuostatos, nustatančios skolos atsiradimą ir išnykimą bei kuriomis vadovaujasi Pareiškėjas, yra materialinio pobūdžio, todėl gali būti taikomos tik situacijoms, kurios susidarė įsigaliojus Sąjungos muitinės kodeksui (nuo 2016 m. gegužės 1 d.). Atsižvelgiant į tai ir į aplinkybę, jog Pareiškėjas ginčo prekes gabeno (laikė) 2015 m. kovo 14 d. (skolos muitinei atsiradimo data), padaryta išvada, kad Kauno TM pagrįstai vadovavosi veikos padarymo metu galiojusio 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), nuostatomis.

II. Dėl maito skolos. Sprendime nurodyta, jog pagal skolos muitinei atsiradimo dieną galiojusio Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 12 punktą, skolininku laikomas bet kuris asmuo, privalantis sumokėti skolą muitinei. Skola muitinei yra suprantama kaip asmens prievolė sumokėti pagal galiojančias Bendrijos nuostatas atitinkamoms prekėms taikomų importo muitų (importo skola muitinei) sumą (Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 9 punktas). Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalimi, importo skola muitinei atsiranda: a) neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes arba; b) neteisėtai įvežant į kitą tos teritorijos dalį prekes, esančias laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnį, neteisėtu įvežimu laikomas bet koks prekių įvežimas pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antrosios įtraukos nuostatas. Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalis nustato, kad skolininkais laikomi: a) asmuo, neteisėtai įvežęs tokias prekes; b) bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas; ir c) bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų

įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai.

Remiantis Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 9 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-221-166/2016, nustatyta, kad veikdamas kartu su nenustatytais asmenimis, Pareiškėjas 2015 m. kovo 14 d. neteisėtai disponavo ir gabeno (taigi, atitinkamai ir laikė) cigaretes, kurios nebuvo paženklintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka finansų ministro patvirtinto pavyzdžio specialiaisiais ženklais – banderolėmis ir neturėjo dokumentų, įrodančių importo mokesčių sumokėjimą už į Bendrijos muitų teritoriją įvežamas importo mokesčiais apmokestinamas prekes. Todėl konstatuota, jog jis skolininku muitinei pripažintas pagrįstai.

Dėl cigarečių muitinės vertės. Atsakant į Pareiškėjo motyvus, jog 2015 m. kovo 17 d. Vilniaus teritorinėms muitinės rašte Nr. (9.3/46)-2V-5615 „Dėl cigarečių muitinio įvertinimo“, tiek 2016 m. gruodžio 9 d. Vilniaus apygardos teismo nuosprendyje baudžiamojoje byloje Nr. 1-221-166/2016 nurodyta bendra cigarečių muitinė vertė yra 16987 Eur, tačiau Kauno TM 2017 m. rugpjūčio 2 d. sprendime Nr. 7PM190431 nurodyta bendra cigarečių vertė yra 18985 Eur, konstatuota, jog šis Pareiškėjo teiginys yra nepagrįstas. Paaiškinta, jog Kauno TM sprendime nurodyta, jog cigarečių (5000 pakelių „Fest“ bei 2000 pakelių „NZ Gold Super Slims“) muitinė vertė yra 1750 Eur, o apskaičiuoti mokesčiai šiam cigarečių kiekiui yra: 1008 Eur mitas, 11281 Eur akcizas, 2948 Eur PVM, taigi, Kauno teritorinės muitinės 2017 m. rugpjūčio 2 d. sprendime Nr. 7PM190431 cigarečių muitinė vertė kartu su apskaičiuotais mokesčiais yra 16987 Eur, t. y. tokia pat, kokia ir yra nurodyta 2016 m. gruodžio 9 d. Vilniaus apygardos teismo nuosprendyje baudžiamojoje byloje Nr. 1-221-166/2016.

Pareiškėjas nesutinka su priimtu sprendimu, skunde nurodydamas, kad jis apskundė Vilniaus apygardos teismo nuosprendį apeliacine tvarka ir Lietuvos apeliacinis teismas jo skundą patenkino iš dalies, iš nuosprendžio pašalindamas aplinkybes, jog Pareiškėjas veikė su nenustatytais asmenimis, todėl teigiama, jog Muitinės departamentas sprendime remiasi netinkamu nuosprendžiu, kas, Pareiškėjo nuomone, sprendimą daro neteisėtu, nepagrįstu.

Pareiškėjas teigia, kad jam buvo neteisingai skaičiuota cigarečių muitinė vertė. Skunde nurodoma, kad Vilniaus apygardos teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-221-166/2016 Pareiškėjas buvo nuteistas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 199² straipsnio 1 dalį ir jam skirta 150 MGL (5649 Eur) bauda. Pareiškėjas teigia, kad jis buvo nuteistas už neteisėtą disponavimą akcizais apmokestinamomis prekėmis, t. y. už tai, kad neteisėtai gabeno akcizais apmokestinamas prekes: 5000 pakelius cigarečių „Fest“ ir 2000 pakelių cigarečių „NZ Gold Super Slims“, kurios nebuvo paženklintos Lietuvos Respublikos banderolėmis, todėl skundžiamame sprendime neteisingai nurodyta, kad Pareiškėjas laikė neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas cigaretes, nes, pasak skundo, Pareiškėjas cigarečių nelaikė, o teismo buvo nuteistas už tai, jog šias cigaretes gabeno.

Pareiškėjas skunde taip pat teigia, kad pasikeitus teisiniam reglamentavimui, t. y. įsigaliojus Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. spalio 9 d. reglamentui (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, Kauno teritorinė muitinė turėjo vadovautis Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktais, kuriuose nustatyta, kad skola muitinei išnyksta, kai importo arba eksporto metu apmokestinamos prekės konfiskuojamos arba kai jos sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos, sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn. Pareiškėjo nuomone, teisinėje valstybėje galioja teisės principas, numatantis, kad atsakomybę švelninantys ar ją naikinantys įstatymai galioja atgal. Vadovaujantis skunde išdėstytais argumentais, Pareiškėjas prašo panaikinti Kauno teritorinės muitinės 2017 m. rugpjūčio 2 d. sprendimą Nr. 7PM190431 ir pripažinti mokestinę prievolę išnykusia.

Komisija 2018-01-18 posėdžio protokolu Nr. PP-20 (7-254/2017) buvo sustabdžiusi Pareiškėjo 2017-11-09 skundo dėl Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr. 1A-252 nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis procesinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. 1A-227-495/2017 (Nr. 1-221-166/2016), nes, Komisijos nuomone, baudžiamojoje byloje nustatinėtinos aplinkybės gali turėti įtakos Pareiškėjo mokestinei prievolei ir jos dydžiui. Nustatyta, kad Lietuvos apeliacinio teismo 2018-05-23 nuosprendžiu Pareiškėjas pagal BK 199² str. 1 dalį yra išteisintas, nes, pasak teismo, nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (Pareiškėjui inkriminuotų gabentų cigarečių vertė nesiekia BK 199² str. 1 dalyje nustatyto privalomo dydžio, su kuriuo siejamas baudžiamosios atsakomybės taikymas). Komisija 2018-08-14 raštu Nr. 5-619 (7-254/2017) Muitinės departamentui išsiuntė Lietuvos apeliacinio teismo 2018-05-23 nuosprendį baudžiamojoje byloje, prašydama įvertinti minėtame nuosprendyje konstatuotų aplinkybių įtaką Kauno TM Pareiškėjui apskaičiuotos ir Muitinės departamento sprendimu patvirtintos mokestinės prievolės dydžiui, esant reikalui, perskaičiuojant Pareiškėjui nurodytas sumokėti mokesčių ir su jais susijusių delspinigių sumas. Muitinės departamentas 2018-08-22 raštu Nr. (4.14)-3B-7078 pateikė savo poziciją, kad įvertinus nuosprendyje nustatytas aplinkybes, Pareiškėjui mokestinė prievolė turi būti perskaičiuota ir nustatyta už 2500 pakelius cigarečių. Pagal pateiktus skaičiavimus ji sudarytų: 302 Eur maitas, 4029 Eur akcizas, 1020 Eur PVM ir 1335 Eur su šiais mokesčiais susiję delspinigiai. Muitinės departamentas taip pat pateikė informaciją, kad 2018-07-03 buvo priimtas nutarimas nutraukti (nepradėti) administracinės bylos teiseną Pareiškėjo atžvilgiu.

Posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjo atstovas laikėsi pozicijos, kad Pareiškėjui negali būti registruota prievolė muitinei, nes nuosprendis, remiantis kuriuo buvo priimtas Kauno TM (Muitinės departamento) sprendimas, yra panaikintas ir Pareiškėjas yra išteisintas; Pareiškėjo atžvilgiu administracinės bylos teiseną nepradėta. Muitinės departamento atstovas laikėsi pozicijos, kad Pareiškėjui mokestinė prievolė turi būti registruota, įvertinant nuosprendyje nustatytas aplinkybes.

Komisija, įvertinusi ginčo bylos medžiagą, šalių pasisakymus posėdžio Komisijoje metu, konstatuoja, kad Pareiškėjo skundas tenkintinas iš dalies, Muitinės departamento sprendimas keistinas, sumažinant Pareiškėjui įregistruotą skolą muitinei; Pareiškėjo skundo nagrinėjimas dėl likusios (pakeistos) mokestinės prievolės sustabdytinas.

Ginčas yra kilęs dėl Pareiškėjui registruotos skolos muitinei ir šalys ginčijasi dėl kelių aspektų, pirma, dėl faktinio prievolės muitinei atsiradimo ir įregistravimo pagrindo – Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad remiantis ikiteisminiame tyrime surinktais duomenimis, Pareiškėjo prievolės muitinei registruoti nebuvo pagrindo, tuo labiau priėmus Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendį, kuriuo Pareiškėjas išteisintas, akcentuota ir tai, kad Pareiškėjo atžvilgiu nepradėta ir administracinės bylos teiseną. Antra, Pareiškėjas savo skunde yra išdėstęs poziciją, kad skola muitinei jam negalėjo būti įregistruota ir dėl to, kad, remiantis Sąjungos muitinės kodekso (ginčo atveju, skola Pareiškėjui įregistruota galiojant Sąjungos muitinės kodeksui) 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktų nuostatomis, skola muitinei išnyksta, kai importo arba eksporto metu apmokestinamos prekės konfiskuojamos arba kai jos sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos, sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn.

Komisija, atsižvelgdama į ginčo byloje nustatytas faktines aplinkybes, pasisakydama pirmuoju skundo aspektu, laikosi pozicijos, kad Kauno TM turėjo pakankamą faktinį pagrindą Pareiškėjui įregistruoti skolą muitinei, todėl nei Pareiškėjo skundo motyvai dėl šių aplinkybių, nei tai, kad Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendžiu jis buvo išteisintas dėl jam inkriminuotos baudžiamosios veikos, neeliminuoja jo mokestinės atsakomybės. Pažymėtina, kad mokestiniuose teisiniuose santykiuose papildomai mokėtinas mokestis yra apskaičiuojamas, nustatytas, kad buvo pažeistos atitinkamos mokesčių apskaičiavimą, deklaravimą, sumokėjimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, tai yra pakanka konstatuoti tam tikrų faktinių aplinkybių, su kuriomis siejamas mokestinės atsakomybės

atsiradimas, egzistavimą. LVAT 2009-04-16 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-521/2009 pasisakė, kad mokestinio patikrinimo metu surinkti įrodymai, nustatytos aplinkybės, padarytos išvados ir dėl to apskaičiuotų mokesčių sumų (mokesčių, delspinigių ir baudų) pagrindumas turi būti ir yra vertinamas mokestinius ginčus nagrinėjančių, o ne baudžiamajame procese dalyvaujančių institucijų. Baudžiamoji atsakomybė ir mokestinė atsakomybė yra savarankiškos teisinės atsakomybės rūšys. Pareiga mokėti mokesčius, atleidimo nuo jų pagrindai bei su tuo susiję klausimai yra reguliuojami mokesčių teisės aktais, todėl baudžiamosios ar administracinės atsakomybės klausimus reglamentuojantys įstatymai šiuo atveju netaikytini. Pareiga mokėti mokesčius atsiranda pagal mokesčių įstatymus, o baudžiamoji ar administracinė atsakomybė – pagal kitus įstatymus, reguliuojančius su atitinkama atsakomybės rūšimi susijusius klausimus, t. y. skiriasi šių teisinių reiškinių pagrindai, skiriasi ir jų esmė bei tikslai, todėl tiek pareiga sumokėti mokesčius, tiek pareiga atsakyti už padarytą nusikaltimą, baudžiamąjį nusižengimą ar administracinės teisės pažeidimą gali egzistuoti vienu metu (LVAT 2007-05-28 sprendimas Nr. A-6-238-2007; „Administracinė jurisprudencija“, Nr. 12, 2007). Akcentuotina ir tai, kad aplinkybė, jog Pareiškėjo atžvilgiu administracinio teisės pažeidimo teiseną nepraėdėta, neturi įtakos jo mokestinėms prievolėms, nes LVAT praktikoje (2018-05-23 nutartis adm. byloje Nr. A-1012-442/2018) laikomasi pozicijos, kad mokestinės prievolės ir administracinė atsakomybė yra atskiri teisiniai institutai, reguliuojami skirtingų teisės šakų normomis, todėl mokestinė prievolė gali atsirasti nepriklausomai nuo administracinės teisės pažeidimo bylos baigties (nutarties 38 punktas). Tačiau tam tikroms įrodinėtinioms aplinkybėms pagrįsti mokesčių administratorius turi teisę remtis ikiteisminio tyrimo metu surinkta medžiaga ir informacija, pavyzdžiui, LVAT 2003-06-03 nutartyje adm. byloje Nr. A-7-178/2003 yra konstatavęs, jog „<...> įrodinėjimo priemonių leistinumą suvaržymų įstatymai nenustato, todėl paminėtiems faktams patvirtinti galima remtis ir baudžiamojoje byloje surinktais įrodymais, jeigu pagal BPK tokie įrodymai mokesčių administratoriui gali būti teikiami.

Ginčo atveju Lietuvos apeliacinis teismas 2018-05-23 nuosprendyje (9.8 p.), įvertinęs byloje surinktus duomenis, konstatavo, kad „visi šie aukščiau išdėstyti bylos duomenys, kurie pirmosios instancijos teismo pagrindai buvo pripažinti įrodymais, sudaro tarpusavyje vieningą įrodomąją nuoseklią grandinę, atitinkančią baudžiamojo proceso metu nustatytų faktinių aplinkybių visumą, patvirtinančią, kad J. B. *neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis*“, tačiau nuosprendyje buvo sutikta su pozicija, kad pirmosios instancijos teismo nuosprendžiu padaryta išvada dėl J. B. veikimo bendrininkų grupėje su kitais ikiteisminio tyrimo metu nenustatytais asmenimis, neteisėtai gabenant *visą* kaltinime jam inkriminuotą akcizais apmokestinamų prekių kiekį, nebuvo pagrįsta byloje surinktų įrodymų visuma (nuosprendžio 10 p.). Todėl teisėjų kolegija, vadovaudamasi *in dubio pro reo* principu, pažymėjo, kad byloje eliminavus bendrininkavimo aplinkybę, J. B. gali būti inkriminuojamas tik tų cigarečių, kurios buvo aptiktos automobilyje Volvo XC 70, v.n. (duomenys neskelbtini), neteisėtai gabenimas (11.3 punktas). Todėl buvo konstatuota, kad automobilyje rastų cigarečių vertė nesudaro sumos, viršijančios BK 199² str. 1 dalyje numatyto privalomo 250 MGL dydžio sumą. Atsižvelgiant į tai, padaryta išvada, kad nesant būtino nusikalstamos veiklos požymio – muitinei privalomų pateikti prekių, kurių vertė viršija 250 MGL – J. B. veikia atitinka ne nusikaltimo, o atitinkamo administracinio nusižengimo požymius, todėl J. B. išteisinamas, nepadarius veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (BPK 303 str. 5 d. 1 punktas; nuosprendžio 12 p.). Įvertinus nuosprendyje konstatuotų aplinkybių visumą, kuri pagrindžia tai, kad Pareiškėjas yra atsakingas už neteisėtą disponavimą automobilyje rastomis cigaretėmis, konstatuotina, kad Muitinės departamento pozicija dėl Pareiškėjo pripažinimo skolininku muitinei pripažinta pagrįsta, tačiau, atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėjas buvo pripažintas atsakingu tik dėl dalies, o ne dėl visų cigarečių disponavimo, Pareiškėjo mokestinė prievolė (skola muitinei) mažintina, atsižvelgiant į Muitinės departamento Komisijai pateiktus skaičiavimus.

Komisija kritiškai vertina Pareiškėjo skunde išdėstytą poziciją, kad jam negali būti

taikoma atsakomybė dėl Bendrijos muitinės kodekso nuostatų pažeidimo, nes jam inkriminuota veika (dėl kurios jis aptartu Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendžiu yra išteisintas) neatitinka Bendrijos muitinės kodekso 202 str. atitinkamų nuostatų, nes jam baudžiamojoje byloje inkriminuotas cigarečių gabenimas, o ne laikymas, kaip numato Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 3 d. 3 įtrauka. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta, kad importo skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes. Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečioje įtraukoje numatyta, kad importo skolos muitinei atsiradimo atveju skolininku laikomas asmuo, *įgijęs arba laikęs neteisėtai įvežtas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinojęs arba, yra pagrindo manyti, turėjęs žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai*. Nagrinėjamu atveju Lietuvos apeliacinis teismas pripažino Pareiškėją atsakingu už cigarečių kiekį, kuris buvo rastas automobilyje Volvo XC 70, v.n. (duomenys neskelbtini), tai yra pripažino, kad Pareiškėjas 2015 m. kovo 14 d. neteisėtai disponavo ir gabeno, tai yra atitinkamai ir laikė cigaretes, kurios nebuvo paženklintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka finansų ministro patvirtinto pavyzdžio specialiaisiais ženklais – banderolėmis ir neturėjo dokumentų, įrodančių importo mokesčių sumokėjimą už į Bendrijos muitų teritoriją įvežamas importo mokesčiais apmokestinamas prekes. Bendrijos muitinės kodeksas nereikalauja, kad asmuo būtų neteisėtai įvežęs prekes į Bendrijos muitų teritoriją tam, kad jis būtų pripažintas skolininku Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 12 punkto prasme. Todėl aplinkybė, kad Pareiškėjas pats neteisėtai neįvežė į Bendrijos muitų teritoriją nurodytų cigarečių, nagrinėjamu atveju nėra reikšminga vertinant, ar Pareiškėjas pripažintinas skolininku Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos taikymo prasme. Sprendžiant klausimą, ar asmuo žinojo (privalėjo žinoti) apie tokio įvežimo neteisėtumą, pakanka nustatyti, kad yra protingas pagrindas manyti, jog jis turėjo žinoti, kad įsigijo (gavo) ir (arba) laikė prekes, kurios buvo įvežtos neteisėtai (LVAT 2011-11-18 nutartis adm. byloje Nr. A-143-2619/2011). Ginčo situacijoje Pareiškėjo disponuotų cigarečių su Baltarusijos Respublikos banderolėmis (akcizinių prekių) kiekis, vykdant ikiteisminį tyrimą nustatytos jų radimo aplinkybės, paties Pareiškėjo teikti paaiškinimai dėl šių aplinkybių leidžia konstatuoti, kad šios prekės neteisėtai pateko į Lietuvos Respubliką, tuo pačiu ir į Bendrijos muitų teritoriją; Pareiškėjas turėjo pakankamą pagrindą apie tai žinoti, todėl Muitinės departamentas pagrįstai konstatavo, kad Pareiškėjui registruotina skola muitinei. Tačiau įvertinus Lietuvos apeliacinio teismo 2018-05-23 nuosprendyje konstatuotas aplinkybes ir Muitinės departamento 2018-08-22 raštu pateiktus skaičiavimus, Muitinės departamento sprendimo nurodymai sumokėti: 1008 Eur maitą, 11281 Eur akcizą, 2948 Eur PVM, 26 Eur maito delspinigius, 2951 Eur akcizo delspinigius, 771 Eur PVM delspinigius keistini į nurodymus sumokėti 302 Eur maitą, 4029 Eur akcizą, 1020 Eur PVM ir 1335 Eur su šiais mokesčiais susijusius delspinigius.

Iš Pareiškėjo skundo taip pat matyti, kad jis ginčija nurodytąjį Muitinės departamento sprendimą argumentuodamas, be kita ko, tuo, kad nuo nusikalstamos veikos padarymo iki nuosprendžio baudžiamojoje byloje priėmimo bei skolos muitinei įregistravimo keitėsi teisinis reglamentavimas, turintis įtakos mokesčių prievolių muitinei apskaičiavimui. Ginčo teisiniam santykiams, Pareiškėjo tvirtinimu, taikytinos nuo 2016-05-01 galiojančio Europos Parlamento ir Tarybos 2013-10-09 reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatos, o būtent šio kodekso 124 str. 1 d. e ir f punktai, pagal kuriuos skola muitinei išnyksta, kai importo arba eksporto muitu apmokestinamos prekės konfiskuojamos arba kai jos sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos, sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn.

Muitinės departamentas sprendime atsisakė taikyti Pareiškėjui nuo 2016-05-01 galiojančio Sąjungos muitinės kodekso nuostatas, laikydamasis pozicijos, kad Pareiškėjo skola muitinei atsirado iki šio teisės akto įsigaliojimo, todėl Sąjungos muitinės kodekso nuostatos ir skunde nurodytas skolos muitinei išnykimo pagrindas negali būti taikomas skolai, atsiradusiai iki šio teisės akto įsigaliojimo. Tačiau pažymėtina, kad Komisija yra

nagrinėjusi analogiškų mokestinių ginčų bylų, kur mokėtojai savo poziciją dėl skolos muitinei išnykimo grindė tokiais pat, kaip ir aptarti, motyvais. Komisijos ir Muitinės departamento nuomonės dėl ginčo teisiniams santykiams taikytinų teisės normų nagrinėjant analogišką mokestinį ginčą išsiskyrė, pavyzdžiui, Komisija 2017-09-26 sprendimu Nr. S-210 (7-159/2017) panaikino Muitinės departamento 2017-06-21 sprendimą Nr. 1A-160, nes, Komisijos nuomone, Muitinės departamentas nepagrįstai skolininkų muitinei atžvilgiu atsisakė taikyti nuo 2016-05-01 įsigaliojusio Sąjungos muitinės kodekso 124 str. 1 d. e ir f punktų nuostatas, reglamentuojančias skolos muitinei išnykimą. Muitinės departamentas šį Komisijos sprendimą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, kuris 2017-12-22 sprendimu adm. byloje Nr. eI-5561-281/2017 Komisijos sprendimą panaikino. Komisijos duomenimis, nurodytasis Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas yra apskūstas apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, galutinis sprendimas šioje byloje dar nepriimtas.

MAĮ 156 straipsnyje nustatyta, jog ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija gali nuspręsti skundo dėl mokestinio ginčo (jo dalies) nagrinėjimą sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro juridinio fakto buvimo ar nebuvimo ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar teisėsaugos institucijos arba užsienio valstybės įstaigos ar institucijos. Skundo ar jo dalies dėl mokestinio ginčo nagrinėjimas sustabdomas, iki ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija sužinos, kad minėta įstaiga ar institucija nustatė tokio fakto buvimą ar nebuvimą. Pagal 1999-01-14 Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2399 redakcija, toliau – ABTĮ) (kuris taikytinas ir Komisijoje, nagrinėjant mokestinius ginčus, LVAT 2016-01-21 nutartis adm. byloje Nr. A-5-442/2016) 100 str. 1 d. 3 punktą teismas sustabdo bylą, kai negalima nagrinėti tos bylos, iki bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka, o pagal minėto straipsnio 1 d. 13 punktą administracinė byla gali būti sustabdyta kitais atvejais, kai teismas pripažįsta, kad bylos nagrinėjimą sustabdyti yra būtina.

Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Komisija sprendžia, jog galutinis teismo sprendimas minėtoje byloje, kurioje bus išspręstas analogiškas kaip nagrinėjamame ginče teisės aktų aiškinimo ir taikymo klausimas, turės įtakos sprendžiant mokestinį ginčą šioje byloje. Todėl siekiant išvengti galimo skirtingo teisės aktų aiškinimo, prieštaringų sprendimų iš esmės analogiškose bylose priėmimo, taip pat siekiant sulaukti LVAT, pagal ABTĮ 15 straipsnio nuostatas formuojančio vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus, išaiškinimų dėl teisės aktų taikymo, įsigaliojus Sąjungos muitinės kodeksui, atsižvelgiant į tai, jog kitų mokesčių mokėtojų mokestinio ginčo bylų ir skundų nagrinėjimai dėl tų pačių teisės aktų taikymo ir aiškinimo yra sustabdyti, vadovaujantis ABTĮ 100 str. 1 d. 3 ir 13 punkto nuostatomis, yra tikslinga sustabdyti Pareiškėjo skundo dalies dėl nurodymų sumokėti 302 Eur muitą, 4029 Eur akcizą, 1020 Eur PVM ir 1335 Eur su šiais mokesčiais susijusius delspinigius nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis procesinis sprendimas iš esmės analogiško pobūdžio byloje galutinėje instancijoje Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 156 str., 155 str. 4 dalimi,

n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti Pareiškėjo 2017-11-09 skundo dėl Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr 1A-252 nagrinėjimą.

2. Pakeisti Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr 1A-252 nurodymus sumokėti: 1008 Eur muitą, 11281 Eur akcizą, 2948 Eur PVM, 26 Eur muito delspinigius, 2951 Eur akcizo delspinigius, 771 Eur PVM delspinigius į nurodymus sumokėti 302 Eur muitą, 4029 Eur akcizą, 1020 Eur PVM ir 1335 Eur su šiais mokesčiais susijusius delspinigius.

3. Pareiškėjo 2017-11-09 skundo dėl Muitinės departamento 2017-10-18 sprendimo Nr 1A-252 nurodymų sumokėti 302 Eur muitą, 4029 Eur akcizą, 1020 Eur PVM ir 1335 Eur su šiais mokesčiais susijusius delspinigius nagrinėjimą sustabdyti iki bus priimtas galutinis procesinis sprendimas analogiško pobūdžio byloje.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė